

แบบตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

สำนักงานศึกษาธิการภาค 17

2. นโยบาย : การลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

2.5 : การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ
ไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ประหยัดเวลาและประหยัดค่าใช้จ่าย

1) การวิเคราะห์บริบทของพื้นที่ตามนโยบาย

หน่วยงานและสถานศึกษามีนโยบายในการจัดทำระบบเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในการจัดเก็บข้อมูลการวัดและประเมินผลการศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง มีการจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ และจัดระบบวัดแวงและความถนัดของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบเป็นรายบุคคล ไปจนถึงการจัดค่าย หรือโครงการพัฒนาศักยภาพนักเรียนที่มีความสามารถ และความต้องการต่างๆ จัดให้มีการติดตามนิเทศติดตามผลการดำเนินงานในแต่ละโครงการ อย่างไรก็ตามเนื่องมาจากความแตกต่างของจำนวนสถานศึกษา จำนวนบุคลากร รวมไปถึงบริบทของหน่วยงานสถานศึกษาในพื้นที่ ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของการดำเนินการขับเคลื่อนระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา

2) เป้าหมาย ขอบเขตในการดำเนินการ

เชิงปริมาณ

(2.1) จังหวัดตาก ร้อยละ 80 ของหน่วยงานทางการศึกษา ในพื้นที่จังหวัดตาก ได้ให้ความรู้แก่สถานศึกษาในสังกัด เรื่อง การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษาการจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน

เชิงคุณภาพ

- (1) หน่วยงานทางการศึกษา มีการให้ความรู้แก่สถานศึกษาในสังกัด เรื่อง การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษาการจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน
- (2) สร้างระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ
- (3) สร้างระบบวัดแวงและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- (4) สร้างหลักสูตรระยะสั้น

3) การดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

3.1) แนวทางการดำเนินการจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ

หน่วยงานทางการศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 17 มีแนวทางการดำเนินการจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือโอนผลการเรียน ทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ ดังนี้

- (1) ประชุมคณะทำงานวางร่างการเทียบโอน
- (2) สสำรวจความพร้อมด้านสถานที่เพื่อติดตั้งระบบคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ต่อพ่วงในการจัดตั้งศูนย์สอบเทียบระดับการศึกษาแบบออนไลน์ของสถานศึกษาในสังกัด
- (3) จัดทำระบบการสะสมและเทียบโอนผลการเรียนรู้อะและประสบการณ์เพื่อได้รับการรับรองคุณวุฒิ โดยไม่ยึดติดกับระยะเวลาในการศึกษา จัดให้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) มุ่งเน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ ด้วยความร่วมมือกับภาคประกอบการ องค์กรวิชาชีพและภาคเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงหลักสูตรกับมาตรฐานอาชีพตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติเพื่อเสริมศักยภาพแก่ผู้เรียน (Upskill) หรือเพิ่มพูนทักษะใหม่ (Reskill) โดยผู้เรียนได้รับคุณวุฒิการศึกษา ควบคู่กับการรับรองตามมาตรฐานอาชีพ รวมถึงเพื่อให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศไม่ต้องเสียเวลาเรียนในระบบ ประหยัดเวลา และประหยัดค่าใช้จ่าย
- (4) ดำเนินการตามแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และการเทียบโอนผลการเรียน
- (5) จัดทำข้อตกลงความร่วมมือกับวิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยเทคนิค เพื่อจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอาชีพให้กับนักเรียน (แบบทวิศึกษา) สำหรับนักเรียนที่มีความสนใจเรียนด้านอาชีพควบคู่กับการเรียนปกติ มีการเรียนการสอนเก็บหน่วยกิตและชั่วโมงเรียน เช่น เปิดหลักสูตรระยะสั้นมุ่งสมรรถนะอาชีพเฉพาะกลุ่ม เปิดรายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เพื่อสะสมหน่วยการเรียนรู้ และหน่วยกิตด้านอาชีพให้กับนักเรียน ม.ปลาย จัดทำหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษาห้องเรียนอาชีพ ระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) และทวิศึกษา สาขาต่าง ๆ เป็นต้น
- (6) ขับเคลื่อนนโยบายผ่านการประชุมผู้บริหารประจำเดือน เพื่อกำหนดชี้แจงนโยบายการจัดทำระบบวัดผลรองรับมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ดำเนินงานตามแนวทางการวางระบบการรับรองมาตรฐานการศึกษา โดยมีการจัดทำโครงการฯ ในเรื่องการเทียบโอนด้วยระบบหน่วยกิตสะสม (Credit Bank) ของหน่วยงานหรือสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีการกำหนดกลไกการวัดผลการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ พัฒนาระบบการวัดผลทักษะและสมรรถนะของผู้เรียน

3.2) แนวทางการดำเนินการจัดระบบวัดแววและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

- (1) คัดกรองนักเรียนวัดแววและความถนัด ด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ ที่เรียกว่าระบบ MI Test ครุณาผลการวัดแววที่ได้ดำเนินการส่งเสริมผู้เรียนที่มีความต้องการ ความถนัด ความสนใจ วิธีการเรียนรู้รายบุคคล
- (2) ส่งเสริมให้สถานศึกษาในสังกัดใช้ระบบวัดแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่ สพฐ.สร้างขึ้น (ใช้ข้อมูลนักเรียนจาก DMC) และตั้งกลุ่ม open chat เพื่อใช้ในการสื่อสารและประสานงานให้ทันกับการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของสถานศึกษาในสังกัด ซึ่งมีการบริหารจัดการการจัดระบบวัดแววและความถนัดของผู้เรียนเป็นรายบุคคลที่สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ เพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ
- (3) จัดการอบรมอาชีพเสริมในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ(Upskill) หรือเพิ่มพูนทักษะใหม่ (Reskill) ให้แก่ผู้เรียนและประชาชนทั่วไป รวมไปถึงครูผู้สอนมีการจัดทำสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการสอบวัดผลและประเมินผลการศึกษา เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ วัดผล ประเมินผล ผ่านทางออนไลน์ ประหยัดเวลา และสามารถเรียนได้ทุกที่

4) ผลการดำเนินงาน

เชิงปริมาณ

- จังหวัดตาก มีจำนวนผู้ขอประเมินเทียบระดับการศึกษา มีความรู้ความคิด ครั้งที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 74 คน เข้ารับการประเมิน จำนวน 68 คน

เชิงคุณภาพ

- จังหวัดตาก หน่วยงานทางการศึกษาให้ความรู้แก่สถานศึกษาในสังกัด เรื่อง การจัดทำระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษาการจัดทำระบบการเทียบเคียงหรือเทียบโอนผลการเรียน

5) รูปแบบ แนวทาง การดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จเป็นแบบอย่าง

- (5.1) สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรต่อเนื่องเชื่อมโยงการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาห้องเรียนอาชีพ ระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) และทวิศึกษา โดยใช้นวัตกรรม สร้างคนดี มีอาชีพบนพื้นฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย KNR Model ต่อเนื่องจนกระทั่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ อันดับ 2 ระดับเหรียญทอง การประกวด Best Practice ประเภทโรงเรียน การประชุมสัมมนา และแสดงผลงานทางวิชาการสืบสานพระบรมราโชบาย และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ วัฒนธรรมกลุ่มโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติรัชมั่งคลาภิเษก ประจำปีการศึกษา 2566

- (5.2) แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษาเพื่อดำเนินโครงการสนองนโยบาย และดำเนินการติดตามให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหา ร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่รับผิดชอบ ในงานด้านการพัฒนาระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา และประเมินผลการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

6) ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

(6.1) ข้อจำกัด

- (6.1.1) ระบบสำรวจแวວความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ของ สพฐ. ไม่เสถียร ระบบใช้งานเกิดความล่าช้าเมื่อมีนักเรียนเข้าใช้งานพร้อมกันจำนวนมาก รวมถึงมีจำนวนข้อที่ทำการทดสอบค่อนข้างมาก ทำให้นักเรียนอาจไม่ตั้งใจ ทำแบบทดสอบ ทำอย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจทำให้ผลที่ได้เกิดความคลาดเคลื่อน
- (6.1.2) สถานศึกษาที่มีความไม่เสถียรของระบบอินเทอร์เน็ต ไม่สามารถเข้าระบบวัดแวວของผู้เรียนรายบุคคลได้
- (6.1.3) นักเรียนขาดความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าไปทำแบบสำรวจแวວความสามารถพิเศษ
- (6.1.4) ข้อจำกัดด้านงบประมาณในงานด้านต่างๆ รวมไปถึงงบประมาณด้านการจัดทำหลักสูตรระยะสั้น จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อ ครุภัณฑ์ วัสดุและอุปกรณ์ ให้เพียงพอ
- (6.1.5) ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในประเทศไทยเป็นปัญหาที่เกิดขึ้น และยังคงอยู่มาอย่างยาวนาน ซึ่งเป็นผลมาจากความเหลื่อมล้ำในด้านต่างๆ เช่น คุณภาพของโรงเรียนที่แตกต่าง การศึกษาไม่ทั่วถึงในพื้นที่ห่างไกล การขาดแคลนทุนการศึกษา ปัญหาเศรษฐกิจ และโรคระบาด เป็นต้น จึงส่งผลทำให้เยาวชนไทยจำนวนมากถูกช่วงชิงสิทธิขั้นพื้นฐานในการที่จะได้รับความรู้ และถูกผลักออกจากระบบการศึกษาในที่สุด

(6.2) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

- (6.2.1) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษาและประเมินผลการศึกษา สำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ
- (6.2.2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรมีการสร้างการรับรู้ที่ชัดเจน และต่อเนื่องเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับ
- (6.2.3) สถานศึกษาเข้าใช้งานระบบช่วงหลังเลิกเรียน เพื่อหลีกเลี่ยงช่วงเวลาที่มีคนเข้าใช้งานระบบจำนวนมาก